

AUSKARET

Februar 2007

9. årgang

Medlemsblad for Kystlaget Salta

*M/K Faxsen
90 år*

☺ *Seilingsplan*

☺ *Nytt fra Kystlaget*

Kystlaget Salta:

Postboks 685, 8001 Bodø

Telefon: 755 80743

Organisasjonsnr: 982 855 381

Bankkonto: 8902.18.43084

Web-sider: www.salta.no

Tiltsvalgte m.fl fra 27. februar 2006**Styret:**

Leder: Arne Andreassen
75580743 * 48108465
arne.andreassen@bluegarden.no

Nestleder: Svein-Erik Berg
75561705 * 90502514
sveribe@online.no

Sekretær: Finn-Arne Almås
75587654 * 48028690
firehbobd@online.no

Styremedlem: Kari Røed Hansen
75532764

Styremedlem: Trond Bliksvær
75516737 * 95075408
trond.bliksvaer@norsk.no

Varamedlem: Rita Jakobsen
75582184 * 90774023
rita.jakobsen@kirken.no

Varamedlem: Asbjørn Nilsen
75581345 * 90774023
asbjorn.nilsen@plan-evo.no

Molokroken kafé:

Leder: Arne Rødsand
75518180 * 99025748
arne.rodsand@c2i.net

Molokroken båthavn:

Bryggesjef: Matti Jantti
97739086
matti@jantti.com

«Hæringen»:

Høvedsmann: Harald Haave
75518285 * 41426680
harald.hv@online.no

Båtloftet:

Leder: Ernst Hole
75562616 * 91367018

Bliksvær:

Leder: Erling Sandness
75528354 * 41500381

Utleie skola: Alf Pedersen
75584902

Auskaret:

Leder: Kristin Norli
75580735
Stoff til: arne@neeraas.no

Web-sider:

Leder: Henrik Dvergsdal
75518541 * 47040444
henrikdv@online.no

MK Faxsen:

Leder: Odd Jarl Borch
75514662 * 90192674
ojborch@online.no

Charter: 95126125

Web-sider: www.faxsen.com

Hva skal vi finne på etter et landsstevne?

Fra mitt ståsted synes året som er omme å ha vært det mest aktive året i kystlagets historie, og samtidig det mest vellykkede. Landsstevnet ble gjennomført uten de store blommene og med godt økonomisk resultat. Aktivitetsplan 2006 ble langt på vei oppfylt og endelig ser det ut til at kystlaget skal komme i posisjon for å disponere i alle fall deler av Kystverkets tidligere anlegg på Nyholmen. Så, hva i all verden skal vi da finne på i 2007?

Først og fremst skal vi slutføre prosjektet med rehabiliteringen av "Heimbrygga til Faxsen i Bliksvær" 70 % av jobben er gjort, men fortsatt gjenstår en del arbeid, bl.a. langveggen opp mot fjæra + røstveggen mot havet. I tillegg vil vi satse på å komme i gang med registrering av gjenstandene på brygga. Det er søkt om midler fra Nordland Fylkeskommune, Bodø Kommune og Norsk Kulturråd. Målet er at arbeidet med registreringen skal være avsluttet innen utgangen av november – avhengig av hvilke midler som blir stilt til prosjektets disposisjon.

Så skal vi endelig komme i gang på Nyholmen. Bygninger må sikres mot ytterligere forfall. Tidligere planer må justeres og konkretiseres. Vi må utarbeide en prosjektbeskrivelse for prosjekt "Kystlaget Saltas Kystkultursenter Nyholmen", og vi må søke midler til prosjektet der det er penger å hente. Og forhåpentligvis kommer vi i gang med å etablere den lenge planlagte motorsamlingen i løpet av året.

Høsten 2006 ble det lagt fram planer for utbygging av Molokroken kafé. Disse planene jobbes det nå videre med. Meningen er at en beslutning om utbygging skal være klar i løpet av året. Kanskje får vi strukket "kjølen" for tilbygget i løpet av året.

Også i år satser kystlaget på å være med som en av aktørene i forbindelse med Kystens Dag og jeg ser ikke bort fra at vi også vil

være med å markere Kulturminnedagen i september.

Så skal vi arrangere kurs. Kurs nr 2 av Båtførerprøven går for fulle hus i vinter og i likhet med "Alt for Rognan" er kravet om "ekstraforestilling" til høsten alt kommet. Kanskje blir det tilbud om matkurs i vår og franskkurs til høsten. I løpet av sommeren blir det i alle fall seilkurs.

Innimellom alt dette skal vi selvfølgelig ta oss tid til sosiale aktiviteter. Vi skal ha lagskvelder og lutefiskaften. Vi skal dra på turer med "Faxsen" både til Bliksvær på St. Hansaften og på Vestfjordseilasen. Vi skal bruke "Hæringen" hver tirsdag i sommersesongen og vi satser på å få vår egen lille lettboat – "Sjøblomsten" – klar til småturer fra moloen.

Så det blir liv og røre også i 2007. Velkommen!

Aha

Samseiling i Lofoten/Vesterålen

Det inviteres til samseiling uka etter Vestfjordseilasen. Se:

<http://www.hildingstimen.no/>

Seilingsplan vår og sommer 2007

Årsmøte torsdag 22. februar kl. 18.30 på Molostua

Fullstendig sakliste, med saksdokumenter og styrets innstilling til vedtak, vil være tilgjengelig for medlemmene innen 15. februar 2007.

Fisketur og etargilde med M/K Faxsen lørdag 10. mars kl. 11.00

Fisketur for medlemmer av kystlaget. Etterpå spiser vi fangsten ombord. Pris kr. 125,- pr. pers. Påmelding: tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no

Kystlagstur til Lofoten med M/K Faxsen søndag 25. mars - søndag 1. april.

25. mars kl 12.00 går turen til Røst. 29. mars ankommer vi Stamsund/Henningsvær.

Lørdag 31. mars går M/K Faxsen i charter i forbindelse med VM i skreifiske. Mulighet for å mønstre på i Stamsund 29. mars. Pris hele turen 1445,-

Påmelding: tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no

Mannskapskurs M/K Faxsen onsdag 18 og lørdag 21. april.

Innføring i arbeidsoppgaver for mannskap om bord i en fiskekutter, gi kunnskap om sikkerhetsrutiner og driftsopplegg i forbindelse med passasjertrafikk. For alle interesserte.

Sted: Onsdag: Molokroken kl. 18.00, lørdag: Ombord i M/K Faxsen kl. 11.00.

Mannskapsfest på Molokroken lørdag kl. 19.00.

Påmelding: tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no

Dugnader på Heimbygga i Bliksvær.

Følgende helger er satt opp: 20.-22. april, 27.-29. april, 4.-6. mai, 11.-13. mai, og 1.-3. juni.

Påmelding: tlf./sms: 415 71453 eller e-post: styret@salta.no

Tur til Bliksvær m/vårpuss av M/K Faxsen fredag 4. - søndag 6. mai

Sosial tur med fiske, båtpuss og grilling på bygga i Bliksvær. Avgang kl. 18.00. Pris 150,- pr. pers.

Påmelding: tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no

Åpning av nyhavna på Kjerringøy fredag 1. - søndag 3. juni

På Kjerringøy blir det storstilt åpning av den nye havna fredag 1. juni. Det blir snorklipping fra «høyt hold» og stor stemning hele helga. Til defilering lørdag 2. juni kl. 12.00, ønsker Arrangørene seg så mange Nordlandsbåter/veteranbåter som mulig for å markere begivenheten og vise mangfoldet av «kystflåten», sammen med nyere båter som vil prege den nye havna i årene som kommer. Man satser på å ha minst én nordlandsbåt av hver størrelse i defileringen. M/K Faxsen har avgang fra Bodø lørdag kl. 08.30.

Påmelding M/K faxsen: tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no

Kystens Dag 9. juni

Informasjon kommer på nettsiden: www.salta.no

St.Hans feiring på Bliksvær lørdag 23. juni

Kystlaget Salta tilbyr tur med M/K Faxsen. Avgang kl. 15.00, retur fra Bliksvær ca. kl. 22.00.

Pris kr. 100,- pr. pers. Påmelding: tlf./sms: 41571453 eller e-post: styret@salta.no

Vestfjordseilasen 29. juni - 1. juli.

Hæringen deltar, med M/K Faxsen som følgebåt.

Påmelding: Hæringen – Harald Haave, tlf. 414 26 680

Faxsen – tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no. Avgang kl. 15.00

Pris Faxsen: Kr. 550,- T/R inkl. mat og overnatting

Sommertur med M/K Faxsen fredag 13. juli - søndag 22. juli

Årets sommertur følger den gamle jekteleia fra Lofoten og ned til Kunna/Støtt. Vi stiller som kartleggingsfartøy for Salten Museum. Som reserve står Tysfjordtur 14. - 19. juli.

Påmelding: tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no

Trebåtdagan på Rognan fredag 24.-søndag 26. august

M/K Faxsen tar turen innover fjorden. Pris kr. 300,-. Matspleis.

Påmelding: tlf./sms: 951 26 125 eller e-post: faxsen@salta.no

Med M/K Faxse

en gjennom 90 år

Nytt fra kystlaget

Premiering av dugnadsinnsats

Som vi alle vet så vil det også i 2007 bli behov for en betydelig dugnadsinnsats fra lagets medlemmer. Vi vet også at det er en stor utfordring å få folk med på dugnad, ikke minst andre enn de gamle trofaste "Tordenskjolds soldater" – som for øvrig gjør en fantastisk innsats.

Styret har derfor bestemt at alle som deltar på dugnad i regi av kystlaget skal være med i trekningen om et reisegavekort på kr 2.000,-

Alle som deltar på dugnad er med i trekningen. Vedkommende som er ansvarlig for dugnaden noterer ned hvem som har vært med på dugnaden. Et oppmøte på en dugnad = et lodd i "lotteriet". Jo flere oppmøter på dugnader jo

større sjanse for å vinne. Dugnad over ei helg = 2 lodd i lotteriet.

All dugnad i 2007 skal registreres og trekking av gavekortet vil skje på lutefisakaften i november/desember.

Nytt landsstevne til Nordland i 2009

Landsstyret i Forbundet KYSTEN har tildelt Vega kystlag Landsstevnet i 2009.

Leder i Vega kystlag, Hanne Kluge, sier til Brønnøysunds Avis at hun er henrykt over at det store stevnet skal arrangeres på Nes/Holand/Kirkøy i juli 2009. "Dette er svært for et lite kystlag" sier hun.

Vi gratulerer Hanne, Oddbjørn og alle de andre i Vega kystlag med tildelingen, og ønsker dem lykke til med planleggingen.

Ledige plasser i Molokroken Båthavn

Det er for tiden 2 ledige båtplasser i Molokroken Båthavn. Innskudd kr 10.000,- og årlig leie på kr 2.000,- pr plass. Ytterligere opplysninger om båthavna kan fås hos bryggesjef Matti Jantti, telefon 977 39086. Søknad sendes styret for kystlaget, enten pr. post eller mail til styret@salta.no. Søknadsfrist: 1. april 2007.

En forutsetning for å leie båtplass i Molokroken Båthavn er at du er medlem av kystlaget Salta. Båtplassen kan kun brukes som bryggeplass for tradisjonelle båter. Kystlagets styre kan i tvilstilfeller avgjøre hva som blir regnet som tradisjonelle båter.

Aha

Øysteinfjord

Øysteinfjord har fått nytt mannskap: Per Erik Hansen, Håkon Sivertsen og Odd Jarl Borch har mønstret på skuta. Med god hjelp av båtbygger Krister blir det gjort et omfattende restaureringsarbeid på båten.

Lugaren

Begge foto: Hermann Eliassen

Kan vi friste med en ny genser eller lommelerke?

Salgsartikler med "kystlagets logo". Ønsker du å handle, send en mail til: styret@salta.no. eller ring 41571453, så avtaler vi levering og oppgjør. Ønsker du å se nærmere på varene før du bestemmer deg, ta en tur innom på kontoret hos Arne A. Han befinner seg i 1. etg. på Bodø Gamle Postgård, inngang på hjørnet ved telefonboksen i Kongens gate.

Pins kr. 25,-

Genser kr. 180,-

T-skjorte kr. 100,-

Lommelerke kr. 150,-

Skipsekk kr. 150,-

Krus kr. 65,-

M/K Faxsen 90 år

Rundt juletider i 1916 kom MK Faxsen som nybygget Skandferkutter fra Mosjøen til Bliksvær. Det må ha vært et spent publikum som stod på kaia i Bliksvær og tok i mot denne nyskapingen, som var bygget av en av de beste båtkonstruktørene i landet, Nils Skandfer. For det lille samfunnet på Bliksvær betydde en fiskebåt som dette en betydelig tilvekst. For familien Pedersen skulle Faxsen skape et sikkert utkomme i rundt 80 år fram til den ble overtatt av en egen stiftelse etablert av Bodø kommune og Kystlaget Salta i 1997.

Faxsen har vært i allsidig bruk og har driftet fra Møre i sør til Finnmark i nord. Den har vært brukt som frakteskute og i mangt et fiske, til og med etter håbrann. Torske- og sildefiske har imidlertid vært de viktigste aktivitetene. På småsildefiske hadde Faxsen et mannskap på femten, da var det rimelig trangt om plassen ombord. Sverre M. Eriksen har gjort en stor jobb med å få skrevet ned Faxsens og familien Pedersens historie, som henger sammen i et tett skjebnefellesskap. Et godt eksempel her er historien om turen fra Bodø til Bliksvær med hele familien ombord i et "Herrens" uvær i 1936. Den minste om bord var to år. Underveis fikk de motorstopp. De måtte da lense unna for fokka, som ble spjæret av vinden. De endte opp i Mørsvikbotten i Folda der de kunne søke ly og få reparert motoren midlertidig! Med dyktige folk om bord har en berget både mannskap og fangst i mang en vanskelig situasjon, og Faxsen har alltid kommet trygt fram.

Faxsen har gjennom alle disse årene gjennomgått mange forandringer. For å kunne vare i så mange år og være en tidsriktig fiskebåt, har det vært nødvendig med forbedringer spesielt knyttet til motor og overbygg. Faxsen var opprinnelig utstyrt for både motor og seil. I 1939 ble Alpha glødekulemotor erstattet med Wichmann 50K semi-diesel. I 1952 fikk Faxsen sitt første ekkolodd, og i 1958 ble Faxsen forlenget med 8 fot og fikk nytt styrhus. På 70-tallet ble det installert juksamaskiner, som også var et stort framskritt. Faxsen er i dag nærmest identisk med 1956/57-utgaven.

Det er ikke alderen på treverket som er det viktigste ved Faxsen. Faxsens er først og fremst en verdig representant for en av de mest begivenhetsrike tidsepoker i norsk fiskerinæring, med utvikling av nye båter, overgangen fra seil til motor, elektroniske navigasjonsverktøy og nye fiskeredskaper som gjorde livet om bord både enklere, mer lønnsomt og tryggere. Som Riksantikvaren sier det: "Faxsen er en usedvanlig ekte representant for kystkulturen og de tradisjonelle fiskeriene". Det var en stor jobb som ble gjort av familien Pedersen, Kystlaget Salta og Bodø kommune da båten ble berget fra kondemnering i 1997.

I dag drives Faxsen av et tjuetalls entusiaster, og flere hundre dugnadstimer legges ned hvert år. Riksantikvaren har også gitt karakter på dette arbeidet. "På Faxsen får man virkelig følelsen av å være om bord i et fiskefartøy. Ektheten er med andre ord usedvanlig høy sammenlignet med en rekke andre verneobjekter."

Mange får oppleve Faxsen i aktivt bruk. Rundt 800 passasjerer er om bord årlig og får oppleve kystkulturen og livet på Faxsen. Det koster imidlertid mye å holde Faxsen i drift. De siste to årene er det brukt rundt en million kroner i reparasjoner og vedlikehold. Noe støtte blir gitt fra Bodø kommune,

kystlaget, samt fra Riksantikvaren og Nordland fylkeskommune til større reparasjoner. Det aller meste må imidlertid hentes inn gjennom charterturer. På disse turene legges stor vekt på å formidle kunnskap om kystkulturen og fiskeriene. En gledelig utvikling har vært et økende antall turer med barn og ungdom. Rundt 150 elever får hvert år oppleve båtlivet på fisketur med Faxsen. Nye tider har nye skikker. Gjennom året deltar Faxsen på en rekke arrangementer, og er følgebåt for åtringen Hæringen og for færingene i forbindelse med regattaturer.

I 2000 var Faxsen en av attraksjonene ved båtfestivalen i Brest i Frankrike. I 2008 er Faxsen igjen invitert for å representere profillandet Norge sammen med andre tradisjonsbåter fra landsdelen. En slik tur gir muligheter for å markedsføre landsdelens natur og kulturskatter på Shetland, i Skottland, Irland, England og Frankrike. Her har reiselivsnæringen og kystlagsmiljøene mange felles interesser. Våre båttradisjoner og samspillet med naturen representerer noe av det mest interessante vi har å tilby de som kommer til landet som turister. Her vil Faxsen forbli en hjørnestein og en markant attraksjon i bybildet i Bodø og langs kysten i mange år framover.

Odd Jarl Borch

Wichman type 50 HK

Avsender: Kystlaget SALTA, Postboks 685, 8001 Bodø.

FAXSEN - Båten med det store hjertet

Nåkka gjord' at hjertet banka
da han Harald Pedersen fra Bliksvær
reist' te Vefsn med ny båt i sine tanka.
Kanskje va det mer som lokka der?

I 1916, etter Skandfers strek,
løp av stabel'n der i Kullstadsjøen,
en to- og sekstifoting skapt for bølgelek,
en kutter, med navnet sitt fra Fakse-bøen.

"Faxsen" fikk en "Alpha" te motor
hjem til Bliksvær bar det, livet var i vente.
Ho Hanette tok han med om bord,
tre staute gutta fikk de, og ei jente.

Guttan va nån ækte feskarsønna.
De gikk i lære på urolig sjø
som sitt mannskap uten nåde lønna
med grutkokt kjel og steinhardt brød.

Båt og mannskap kjæmpa mang en dyst,
ut på feltet, garn og lina sku' det sættes,
"Faxsen" stræva på en værhard kyst,
en bank med måsehunger mått' nu mættes.

En gammel "Alpha" gikk i stå,
i nittentretti blei motor skifta,
te en femti Wichmann som vill' gå
i takt med mannskapet som drifta.

Et land i brann i himmelranda,
fremmede tok over roret,
båten blei av "Herrefolk" bemanna,
og feskaran blei vist fra borde!

Verdenskrig sku' båt få mærk',
maskin og båtplank slava trutt,
lange år med tysker-hærværk!
Etter fem år va det slutt!

Gjenoppbygging mått' nu gjøres,
fartøyskrog blei satt i stand,
byggemateriala sku' nu føres,
her trængtes lasterom og arbeidshand.

Større lasterom kunn' "Faxsen" træng',
Kanskje vill' det gjør' sæ med ny bru.
Åtte nye fot e mye å førlæng,
semidiesel'n klaga så det va ei gru.

Han Magnus og han Alf har jobba stritt,
med nævan nesten fast rundt roret,
"Faxsen" spurtes, og den hørtes vidt.
Kværdagslitet lå i kjølvannsporet!

Under keisingen i buken
dunka det et trofast hjerte,
sin applaus te båten og te bruken,
som e beretninga om slit og smerte.

"Faxsen" har ei kysthistorie frakta,
en nitti-årig saga som har dratt førbi,
en femti Wichmann e før træg i takta
mot brølet fra moderne tid.

Wichmannhjertet slo og slår
taktfast under mannskapsfotter
og minn' oss om førgangne år
som ekko djupt fra våres røtter.

I nittenittisju en æra slutta,
brør'n fra Bliksvær har nu mønstra av.
Rortørn kom for nye "gutta",
Saltafolk på strævsomt "støvelhav."

Men ei nyoppussa Bliksvær-lilje
ska' før sansan våres enda vær' en løst,
og minn' oss om en flo- og fjærevilje,
som slår takt i Saltenfolk sitt brøst.

Sverre Martin Eriksen

Redaksjon:
Kristin Norli
Arne E. Neeraas

Forsidebilde:
M/K Faxsen
Foto: Arne E. Neeraas

Neste nr. av Auskaret:
Frist neste utgave: **30. april**
sendes til arne@neeraas.no

Nyheter finner du på:
www.salta.no
www.faxsen.com
www.kysten.no
www.hildingstimen.no

© Kystlaget Salta

KYSTLAGET SALTA

Bevaring og bruk av eldre fartøyer
og kystmiljø